



Bild: Thejester100/CC

# Kränkande balettundervisning – då som nu

2012-03-09 | Helle Larssen

KRÖNIKA/KULTUR | I förra veckan rapporterade skolinspektionen att elever kränktes på Svenska Balettskolan i Göteborg. Helle Larssen minns sin egen elevtid och noterar att inget förändrats.

Jag minns det som igår. Jag var tolv år, bar mina vita fina strumpbyxor, min svarta fina dansbody och hade håret uppsatt i en hemmavirkad vit knut (tack mamma!), och på fötterna de hudfärgade små balettskorna. Identiskt med de andra flickorna. Jag kom från landet, och åkte fyra kvällar i veckan på egen hand in till Göteborg. Jag var utvald. Jag tillhörde flickorna som skulle bli framtidens balettdansöser.

## FAKTA

Stora Teaterns Balettelevskola övergick i Svenska Balettskolan 1993 då Stora Teatern i Göteborg lades ned och den nya operan byggdes.

Namnen i texten är fingerade.

Vi, flickorna och de två, tre pojkarna, stod i balettsalen på Stora Teaterns Balettelevskola på rad längs den stödjande stängen runt salen. Längst fram speglar, från golv till tak. En pianist. Och så Inga i mitten.

Inga var vår danslärare. Hon höll mig högt, trots mina dåligt utvecklade vrister. ”Titta på Helle”, sade hon till hela klassen men riktat till besvärliga Elin. ”Helle har bara varit här en kort tid men suger in allt jag säger. Gör som hon!”, sa Inga bryskt. Jag sträckte på mig, drog in magen, sköt ut bröstet och lyfte hakan, samtidigt som jag med dåligt samvete och oro kikade bort mot Elin, som var klassens gulligaste och min kamrat.

Allt detta minns jag nu, när Skolinspektionen har konstaterat att elever på Svenska Balettskolan i Göteborg utsätts för kränkande behandling i samband med dansundervisning (29/2 2012). Elever på skolan har berättat att danslärare knäpper dem i huvudet med fingrarna när de är missnöjda med elevens prestation; att extra talangfulla elever lyfts fram som exempel medan de olyckligt lottade får gå och sätta sig och titta på när de duktigare får visa hur övningen ska gå till; eller att danslärare skickar hem elever som de inte är nöjda med samt att danslärare kränker elever verbalt med kommentarer om personliga egenskaper.

Till Skolinspektionen har rektor och danslärare på skolan berättat att det inom dansundervisningen finns oskrivna regler som går ut på att eleven måste ge sin fulla uppmärksamhet till läraren och övningarna och enligt rektorn är det otänkbart att det inom dansvärlden kan vara på något annat sätt.

Socialtjänsten i området där Svenska Balettskolan ligger ska också ha

rapporterat om elever som mår dåligt under dansundervisningen och att flera elever har slutat. Enligt Skolinspektionens utredning känner flickorna sig inte sedda.

Att eleverna måste rikta all sin uppmärksamhet mot läraren och övningarna förstår jag. Undervisningen är enormt krävande och utan stenhårt arbete kommer man ingenvart. Men varför ska di små först brytas ned?

Jag minns en annan dag när det var jag som var den olycksaliga. Denna dag kom jag till klassen med mina nya glasögon. Som vanligt stod jag beredd i danssalen, iklädd mina danskläder, fötterna i tredje position, händerna i vacker båge i höjd med naveln. Plötsligt ropade Inga till och uppmärksamheten vändes mot mig. "Helle, gå längst bak i klassrummet!"

Jag blev iskall men gjorde som jag blev tillsagd. Väl där beordrade Inga mig att ta av mig glasögonen. Själv stod hon kvar längst fram i salen. "Se här, vilken position har jag fötterna i nu?" frågade hon. Jag svarade korrekt och övningen upprepades med ytterligare två, tre exempel med påföljande korrekta svar från mig. "Då var det avgjort", sa Inga. "Inne i min sal bär du inga glasögon!"

Skamkänslorna var enorma när jag försiktigt smög tillbaka till min plats i ledet, nu med glasögonen gömda i handen. Jag slutade kort tid därefter. Jag vet inte vilket som var den egentliga orsaken. Var det stressen och resorna som jag skyllde på? Eller var det kränkningarna?

Av de totalt 300 elever som får dansundervisning på de kommunala skolorna i Stockholm, Göteborg och Piteå är flickorna i stor majoritet. I dag är det ca 95 elever som får dansundervisning på Svenska Balettskolan i Göteborg i årskurs 4- 9 och ungefär 70 procent av dessa är flickor. Då, precis som nu, är det framförallt små flickor som får knäppningar på huvudet, negativa kommentarer om sina personliga egenskaper, sina kroppar och sina glasögon, som klassas som "duktiga" eller "besvärliga". Som inte mår bra, inte känner sig sedda och som slutar. Då som nu.

## Kommentarer

Den här artikeln saknar kommentarer. Bli först med att lämna en!